

DOBROGEA JUNA

DOBROGEA DOBROGENILOR
Director-Proprietar C. N. SARRY

APARE ZILNIC

Redacția și Administrația: CONSTANȚA, str. Școlii Vănav No. 27.
Abonament cu supliment cultural: un an 600 lei, 6 luni 300 lei.
Pentru Autorități și Instituții îndoit — Prețurile și inserții după tarif.

CONTRASTE DOBROGENE

de G. TOMULESCU

Nimic nu contribuie mai mult la iubirea de neam și țară, decât cunoașterea și înțelegerea trecutului glorios al strămoșilor noștri, a frumuseții și bogățiilor pământului pe care ei l-au stăpânit. Sub acest raport, Dobrogea, — mai mult ca oricare alt colț al pământului românesc, — are datoria să ne desvolte aceste simțăminte, pentru că:

Din toate colțurile țării noastre, Dobrogea este cea din care intră în lumina istoriei, cu aproape 600 ani înainte de Hristos. Dobrogea este pământul unde infiltrarea romană începe cu 100 ani înainte de cucerirea lui Traian; iar după retrageren armatelor lui Aurelian, este singura provincie din hotarele noastre care rămâne încă moștenită de noi sub stăpânirea și influența romană.

Dobrogea este — arfel — leagănul românismului și de-aici izvorăște faptul că aici a propovădit Sf. Apostol Andrei, ca este lăsată îndoielă și leagănul creștinismului nostru.

Pentru cercetătorii ai oricărei ramuri de știință, însemnătatea Dobrogei stă în raport indirect cu mica sa întindere. Iată adevărul: căci pe cuprinsul pământului românesc, ba am putea zice chiar pe cuprinsul Europei, nu se găsește în afară de vechea Eladă — o atât de mică porțiune de pământ, cu o atât de mare însemnătate, în orice domeniu de cercetare al științei. Dar... contrastul nu se mărginește numai aici; vom urmări în rândurile de mai jos, o serie întregă de contraste, specific dobrogene.

a) **Din punct de vedere fizic:** Dobrogea ne prezintă prin bătrânele urme ale munților Măcinului, pământul cel mai vechiu din Europa; iar prin delta Dunării, care înaintea noastră se înalță sub ochii noștri.

b) **Ca formă de relief:** Munții Măcinului ne prezintă relieful alpin și stânci vulcanice în vecinătatea întinșelor câmpii, a stepelor dobrogene, a bălților, a mlaștinilor și a mării, iar dacă cineva ar privi delta Dunării din avion, ar avea neașteptat impresia că aici „apoi înău nu s'au despartit de uscat”.

c) **Ca frământări:** Horțul dobrogean este material nordic care a rămas după prăbușirea „adâncă a trei patrii ori, cu un pleistocen”, născând prin această diversitate forme de relief dispersive. Ca urmare a solului dobrogean prezintă pe o suprafață nelăzărută aproape toată gama rocilor și a tuturor stratelor pământului din cele mai îndepărtate timpuri și până în zilele noastre.

d) **Ca structură:** la nord găsim ghiturile cristaline vechi atât de granitului roșu de la Turcoaia și Iacobdeal, diferitele varietăți de cuarț iar mai la sud de linia de fractură Peceneaga-Camena, toate sursele de calcaruri, dela cel jurasic (la Hârșova) la cel sarmatic (la Camena) și la cel cretacic dela Murlatia. Apa dar dela granitul cel puternic la creta cea sfărâmițoasă, dela nisipul mării la sămoleul albit de fundul lacurilor, dela stâncile vulcanice cristaline la rocile sedimentare și aproape pretutindeni mantașul lutului galben se așterne peste nesăriturile calcaruri dobrogene.

La nord, muntele cu toate aspectele lui își izmenește spre mare ultimele ondulații ale celorlalte dealuri (Beștepe) la mijloc o scobitură de jasă brădată de ridurile uniforme ale stepelor dobrogene, iar spre sud începe platforma prebalcanică, ce se continuă în Beștepe.

e) **Contrastul climatologic** este și mai izbitor. Dobrogea ne prezintă veri caniculare și vala fără iarnă, alături de iarna lui Ovidiu — că vinul înghețându-i în oală, era nevoit să mențină buclă de vin.

Crivățul de M. N. alunecând pe litoralul Mării Negre, se întâlnește aici în Dobrogea cu vânturile vechi dela miazăzi, iar sezonul venii la Constanța pentru bas de soare, se pot întâlni aici și cu ceața London.

Dobrogea este țara înconforată de cele mai mari ape, tot aici avem și marea noastră dar este pământul lipsit de apă necesară apărării omenești. În unele locuri, nici la 100 m. apa încă nu se adună în lăntana talului, seceta e completă uneori până la 100 zile fără ploaie dar pământul dobrogean cunoaște și revărsări de potopuri, cum s'a înregistrat la Murlatia în 1923 și la Cara-Omer în vara trecută. Avem dar în Dobrogea un climat excesiv și un climat mediteranean.

f) **Contrastul biologic** nordul și sudul Dobrogei, adăpostesc lemnoasele pădurii de stejari ale Babadagului și Deșormanului. Intre aceste păduri, se întinde stepa dobrogeană și dunele mijlociului. Stejarul și teiul uriași dela Meidan-ului stau aproape de cerșetorii vegetali. Grazișă lagului se atinge aici cu granița țării și colibei, marcând marginea mării stepă săsaritană, pe când în apropiere, smochinul, lămâul și vîp-de-vie neînfrunzită din Valea fără iarnă, ne indică granița clima mediteraneană.

g) Tot acolo cămila, animal specific deșertului, trăiește în vecinătatea locurilor, animale specifice mării polare. Vulturii de mărișuri neobținute, amintind pe cei din Cordiliera Anzi din America străbat adesea alături „marșului pășilor”, unde flamingii din Egipt fac vizită vederii dintr-o dată Dunării. Văpșea ca noaptea stă aproape de laculul, concitarea țepelului bău, vârut în jurul Cernavodei. Scorpionii mediteraneanii se întâlnesc în Dobrogea, cu lupul siberian, împăratul nestingherii al nesăriturilor pădurii de teișii din balta și delta. Somon și morunul uriași, aiștur de aștin și cascade. Astel flora și fauna Dobrogei, ca și biologia Mării Negre, vă rămâne pentru mult timp un izvor necercat de cercetări științifice.

h) **Sub raportul antropogeografic,** pământul Dobrogei încă din cele mai vechi timpuri a înțeles primele aşezări omenești. Acest pământ a oferit cele trei condiții de aşezare: I) **adăpost,** prin grotile malurilor înalte, prin pădurile, fucile și stâlpii dela bălți. II) **Hrana,** care era obținută din pescuit îndobitoc cunoscut ca cel mai fermicior vânat și a III) **circulația** cea mai ușoară pe care, — de când lumii, — ne oferă calea apelor. Numai apa se explică, de ce pământul Dobrogei a fost peste secole frământat de atâtea popoare.

Caracterul de mozaic etnografic al Dobrogei, nu se desminte

în nici una din epocile saice întinse. Apa e tot sursa acestei provincii, aşezată la răspântia a două drumuri mari. Herodot, Strabo, Ptolemeios, Ovidiu și alți scriitori, precum și săpăturile arheologice, prouătează ca locuitorii permanenți sau trecători, formând majorități sau minorități pe G. și Daci, Besi și Carpi, dintre popoarele tracice apoi Sarmaci, Sorzi, Troglodizi, Celzi, Pevcini, Elini, Romani etc.

Miturile evului mediu sunt mai puține ele însă ne arată în diferite epoci pe Greci, Huni, Sizi, Bulgari, Pecenezi și alte multe triburi, care au sălășuit o vreme în această provincie.

Din secolul al XII, încep a fi pomeniți și Vlași, mai târziu Tătari și Turci. Astrăzi harta etnografică a provinciei este un adevărat mozaic. Alături de Românii cari formează majoritatea populației și a căror limbă este limba corentă a țării, avem pe Tuto-Tătari, musulmanii pe Bulgari, Ruși ucraineni și Lipoveni, Slavi, apoi pe Greci, Germani, Italiani, Găgăuzi, Armeni, Evrei și Tigari.

Kaza albă și rasa galbenă indoeuropeană, semii și mongolii, latinii germanii și slavii creștini ortodocși, catolici și protestanți, alături de mahomedani și mozaici. O Europă și Asia în miniatură un uriaș mozaic etnografic viu. Iată iocana rezumativă a lumii dela „gurile mării și fluviu”.

(Cădru de la Marea)

G. Tomulescu
Institutor

Licențiat în literă și filozofie

1-2) Prof. Dr. C. Brătianu: „Populația Dobrogei” în „Analele Dobrogei”, anul IX vol. I, pag. 219.

Concertul s.o.

„CANTAREA CALIAGREI”
Amintim cititorilor noștri că mâine, 21 Mai, ora 9 seara, asociația corală „CANTAREA CALIAGREI” va da în sala „Egipt” un mare concert coral.

Programul este alcătuit din bucăți de I. Vida, N. Oancea, Mendison, D. Chiriac, I. Strauss, V. Şumschi, Meutert Bacu, I. Croitoru, T. Popovici, M. Barca, Al. Zirra, Mazzetti etc.

Cornul este condus de d. Ion A. Munteanu și este alcătuit din 60 membri, toți funcționari ai prefecturii de Caliacra.

Festivitățile dela Cernavoda

Dezvelirea bustului lui Atanasie Rădulescu

Mâine 21 Mai, va avea loc la Cernavoda, dezvelirea bustului lui Atanasie Rădulescu, ridicat în percol „K. gale Carol II”, din inițiativa unui comitet alcătuit din d-nii: R. Rădulescu, G. G. Simionescu N. Dobrescu, I. Răsoi, Șt. Cojocaru și N. N. Dăneșescu.

Bustul este opera caroscutului sculptor Dimitrie Bărlad.

Grozniul asasinat de lângă Constanța

S'a găsit pe malul mării, un cadavru clopârțit de loviturile de cuțit

Un oribil asasinat a fost descoperit ieri dimineață de o patrulă de jandarmi dela postul Vile Noui.

Pe țărmul mării, în dreptul epavei vasului italian „Santoni”, a fost găsit cadavru unui necunoscut, pătruns de 24 lovituri de cuțit, cu intestinele scoase și bergete tăiate, iar la brăzdașii de ibeturi adânci.

Din felele îmbrăcăminții, rezultă că necunoscutul este țarc și de meserie pescar. Asupra lui nu s'a găsit nici un aci din care să se poată stabili identitatea. Se dau în schimb, unele indicații cari ar putea viza mersul cercetărilor și anume: revarul sărg al inimei are cusur cu ață roșie înțelate L.K., iar în buzunarul hainei s'a găsit un ceas și un portofel în care era o scrisoare în limba turcească. Descifrarea scrisorii este îngrădită de faptul că hărta adâncu-se, a fost spălat cu petrol.

Din câte s'a putut stabili, asasinatul a fost săvârșit în cursul nopții. Mobilul crimei pare a fi răzbunarea, deoarece asupra necunoscutului s'a găsit o mare sumă de bani, astfel că este exclus ca motivul asasinatului să fi jalea.

Cu toate cercetările făcute, nu s'a putut identifica victima, astfel că în calea ducă armă s'a dedus că necunoscutul ar fi străin și că ar face parte din pescarii țării cari au venit să vâneze delinți și calcani în apele românești.

Cercetările vor fi continuate în această direcție.

Furturi

Bătrâna Voica Gheova, din Hârșova, în vârstă de 63 ani, ducându-se pe la vecinii săvârșe asomă Gh. Frigiola și văzând unde ține banii; tot-o bună zi a pus mâna pe economiile lui, în sumă de 23.000 lei.

După ce s'a văzut cu aștia bani, bătrâna noastră a fugit din sat.

— Dala Fânica Ion, Rada Sanda și Verebinchi Mihai, din cartierul Brătneș, hriți an ferat lucrări în valoare de 21.090 lei, amănute și 5000 lei nemerar.

Jandarmii au prins pe C. Niculescu, care a declarat că a săvârșit furturile în tovarășia lui Luca Voicescu, care a disperat din cartier.

— Jandarmii au arestat pe Tudor Ivanol și Isidor Ion, din satul Mamaia, cari au ferat vile și lucrări dela Elisabeta Manolescu din acel sat. Tot aceștia au jefuit și pe Miha Caracae, din comuna Corbul de Jos, dela care au ferat baci și iulărie.

Nenorocire

Săteanul Abdala Beghet, din com. Târnăveni (Constanța) după ce a vădat la obor câțiva saci cu cereale s'a oprit și la o cârciumă să se cinstescă. După ce s'a îmbătat bine s'a urcat în câră și înă lăud amezit de băutură a căzut la pământ, răbindu-se la cap. Cum spitalul nu era decât la câțiva pași, târnăveni a fost dus în grabă în camera de gardă și peșat. Rana fiind gravă, el a fost reținut și internat în spital.

Încăierarea din jud. Caliacra

Următorii învățători din județul Caliacra, — dintre 19 candidați, — au reușit la examenul de înaintare gr. II însoțit la Constanța: Arsenie Teodor, Bengulescu Titu, Criga Florin, Ciobanu Stelian, Colai Nicolae, Mia Traian, Roșescu Lucreția, Popescu C. Maria, Bărbulescu Victoria Mihai Nicolae și Stănescu Iose.

Încăierare la cârcimă

Săteanul Ion Crăciunoiu și Ander Vilhem, din com. Valea Neagră (Covateni) întâlnindu-se la o cârcimă s'au lăsat la ceartă și apoi în bătaie. Vilhem i-a dat lui Crăciunoiu un pumn în cap, spargându-i-l.

Bătășoiul a fost adus și internat în spitalul „Dr. Sion”.

Cărauși necinstiți

Căraușii D-ru Ganel și Dumitru Cootan, din cartierul Caton Moșii, fiind apăsaji să transporte dela gră la șantierul consolidării malurilor sacii cu ciment adus cu traoul, au ferat dela fiecare transport câte 5-10 saci.

Fușb pișori, cei doi cărauși necinstiți au fost dași pe mâna poliției.

Informațiuni

Sâmbătă 22 ceară, ora 9 seara în sala „Egipt”, sub auspiciile Institutului de cultură italiană din România, arpista Ada Rosta Sessoli, va da un concert, cu bucăți din cel mai mare repertoriu compozitori.

D. M. Gloga, președintele comitetului județean al județului D-ruștor, a fost delegat prefect al aceluia județ.

Ministerul educației naționale a dat următoarele dispoziții cu privire la încheierea anului școlar la școlile normale de băieți și fete; cursurile clasei a 8 a încețază la 25 Mai. Elevii corecționi vor intra în examenul de fine de an la toate materiile, iar cei rămași corecționi la examen, și-l vor completa în toamnă.

Pentru celelalte clase, examenul de vor ține ca și anni trecut.

De închiriat

Se închiriază de îndată, pe termen lung sau pe termen scurt, locuință, apartamentul din str. Dim. Stierze No. 17 (proprietatea D-ruș Benderil) parterre, compus din patru camere mari.

A se adresa D-ruș C. N. N. N. sau la Bodega „Căpâșana de Zahăr”.

Prăvălii

Se închiriază la Mamaia-crișou prăvălii pentru cofetărie, delicatose, băuturi, închiriaz convenabil Moses Bucuroșii, Str. Carol II Etaj stânga. 139 2

De vânzare

Se vânzare un teren viran 320 m. p. str. Table Bep. colț B. Concordiei.

Un teren viran 450 m. p. Cartierul demobilizaților.

Amatorii se pot adresa: Str. Traian No. 6

Se caută ucenic pentru

a învăța tehnica dentară informațiuni la ziar.

Stofe de calitate
dedame și bărbați
Fabricate din lână eu-
rantă sănătoasă.
Original „Homespun”.
Furnizează la preț fabricii.
Puteți comanda de la Marin G.
Stavreks Str. Remus Opreanu No. 7
11, Tel. No. 270.

Doctor V. Munteanu
Boli de Femel
Gonile-Urticarie-Sifilis
Diatermie-Ozonoterapie
CONSTANȚA
Str. Remus Opreanu No. 7
Consultanță 8-10—14-20
Telefon 535

Doctorul
L. ROSENBLATT
Specializat la Paris
Sifilis-Piele-Căi urticare
Str. Scarlat Vârnav 42
(colț cu Rahovei)
Consult. 9-11 — 5-7

KOPROL
este cel mai indicat pur-
gativ pentru o curățire
completă a intestinelor.
Ferți-vă de imitațiuni. Observați ambalajul!

Techirghiol-Băi
Băile cu nămol cald
Simionescu
complet renovate
s'au deschis
Camere în lunete de la
2000 la 2000 lei
Medic balnear
în stabiliment.
Restaurant bun.

Institutul de Arte Grafice
al starului
„DOBROGEA JUNĂ”
Strada Scarlat Vârnav 23
Clădire și instalație proprie
CONSTANȚA
Prevăzut cu cele mai
noi caractere de li-
tere, **MĂȘINI de CU-
LES, STEREOȚIPIE**
ZINCOGRAFIE și cu
INSTALAȚIUNE
ELECTRICĂ
PROPRIE

Problema Gospodăriei
Tacămur de masă de vroiti
De alpaca Urs sau argintate.
La depzta GRIGORIU poștiți.
Unde gă iț mărei de calitate.
Sticlărie sau chiar cristaluri
Precum service de masă elegante
Pentru cele mai fine gusturi.
Tot la GRIGORIU aflați depozitate.
Vase emailate pentru bucătărie.
Răclitoare renumite și garantate.
Articole de menaj și faianțării.
La GRIGORIU trebuie să căutați.
Varietăți de lămpi și becuri electrice
Cadouri utile, prezentabile și în ori și ce compoziție
Bibelouri fine, figurine artistice.
GRIGORIU : General Lahovari 5, vi le ține la dispoziție.
Cumpărând la GRIGORIU este deci o plăcere.
Vizitați magazinul fără întârziere.
Prețurile sunt pentru toate pungile de le miri.
Acordă clienților bine cunoscute, interesuri.

DOCTORUL
Eduard N. Berfeld
Boli interne și de Copii
Boli de Femel
TRATAMENTUL RADICAL AL
BOALILOR VENERICE
— Blenoragia, SIFILIS etc. —
bărbați și femei prin cele mai
noi metode

Sanatoriul
„CARITATEA”
DR. FR. BITTAU
Str. Carol 131 colț cu Str.
Tache Ionescu 8
Chirurgie — Boli interne
Ginecologie — Maternitate
Razi X — Roentgen, Ultra
Violeta — Diatermie și
diverse electrofizic.
Tratament nou cu anod lungi
și alta scvrie.
Telefon 442

Dr. Med.
B. M. TATARSKY
Specializat la Berlin în
BOLI ȘI OPERAȚIUNI
DE NAS, GĂT ȘI URECHI
Broncho-esofagoscopie
CONSTANȚA
Bulevardul Elisabeta No. 5
(vis-a-vis de Casino) Telefon 117

Efectuează orice lu-
crări în această ra-
mură ca : BROȘURI
ZIARE, CĂRȚI DE
VIZITĂ, FLICURI,
FACTURI, AFIȘE
DE TOATE MĂRI-
MILE TOATE
CULORILE
și tot felul de imprimata
oficiale și comerciale
la cele mai moderne
condițiuni de exe-
cuțiune. Atelier
de LEGĂTORIE.

Vă conștiați văderea
PRIN OCHELARI
RODENSTOK
Depozit de
Fabrică
În Magazinul
de Bijuterii
MERLAUB Str. Carol No. 15
(în fața Poștei)

Cabinet Dentar
M. DINER
Extracțiuni fără durere
Denturi fixe în aur
(American Bridg)
Intorcându-se din
străinătate și-a re-
lunt consultațiuntee
Str. Plevnei 1—Telefon 87,5

Tărquii cerealelor
La Oborul de cereale Con-
stanța, pe ziua de ieri 19 Mai 1937
au fost următoarele cotele
Căruța preț pe 1/2 kgr.
6 Orz de toamnă 480 540
13 Orz 330 340
12 Orz 275 290
28 Porumb 290 300
2 Meis 305
23 Pae de dăgălia 140 190

Citiți DOBROGEA JUNĂ

Vinuri de Cobadin Comandați ștampile în metal și cauciuc cu
Produsele Viei EMANUEL prețuri reduse la adăția ziarului nostru.
LEIER, s'au pus în vânzare în
Constanța str. Carol No. 129

DOBROGENI
Pentru plăcerile voastre casnice sau pentru trebu-
ințele voastre de comerț, procurați-vă numai pro-
dusele **FABRICII de CIOCOLATA și BONBOANE**

BONBONERIA CURȚII REGALE
Noua întreprindere fondată de asociații
ROMAN CAPĂȚĂNA și CONST. GRIGORESCU
Doi specialiști cari, după douăzeci ani de continuă stăruire și experiențe, au ridicat
industria ciocolatelor, a bonboanelor și a patiseriei, la o adevărată artă, produsele lor ne-
văd rival nu numai în Capitala țării, ci și în cele mai prețioase centre din Occident.
Fabrica este instalată în str. Fabrica de câlburii No. 7, din dosul Gării Filaret
Magazinele de desfacere ale **BONBONERIEI CURȚII REGALE** se află în :
1) Bulevard Elisabeta No. 20
2) Str. Eugen Carada No. 9
3) „Academiei No. 15
4) „Regală colț cu bătăria Drăgomiș
5) B-ard Tache Ionescu, Casa Cinema „ARO”
6) Str. Izvor No. 16
7) „Carol No. 48
8) Calca Grivitei No. 1 colț cu Bulev. Duca

Dobrogeni, notați bine adresele, vizitați aceste ma-
gazine, eventual și fabrica, pentruca banul vostru
să nu meargă decât la adevărata lui destinație

VIZITATI cel mai mare magazin de
CEASORNICARIE
BIJUTERIE
ARGINTARIE
OPTICA

Parkizorul Curții Regale
P. SAPIRA-Hagiul
Casă fondată în 1891
Constanța : Centrala : Str. Carol 22
Sucursala : „Carol 92
EXPOZIȚIE permanentă de cadouri
pentru Logodne și Nații
MODERNE
FRUMOASE
EFTINE

Atelier special pentru orice fel de re-
parațiuni privind această branșă.

LOTERIA DE STAT
Jucați la Marea
Colectură Principală
MERCUR
Constanța, Strada Carol No. 49 (vis-a-vis de Poșta)